

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVETE I NAUKE

ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

PEDAGOŠKI ZAVOD VOJVODINE

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

školska 2010./2011. godina

TEST 3

HRVATSKI JEZIK

UPUTE ZA RJEŠAVANJE TESTA

Test koji trebaš riješiti ima 20 zadataka, za rješavanje je predviđeno 120 minuta. Svaki zadatak najprije pažljivo pročitaj i razmisli o tome što se u njemu traži. Prvo riješi one zadatke koji su ti lakši, a kasnije one zadatke koji su ti teži.

Pažljivo pročitaj tekst svakog zadatka jer je u njemu objašnjeno na koji način trebaš odgovoriti. U zadacima trebaš zaokružiti slovo ispred točnog odgovora, povezati dijelove odgovora, nešto napisati i dr.

Uvijek koristi pune nazive prilikom rješavanja zadataka, kratice nisu dozvoljene (npr. treba napisati: priložna oznaka mjesta, a ne p.o.m.).

U kvadratić koji se nalazi s desne strane zadatka nemoj ništa upisivati, to je polje u koje se upisuje broj bodova.

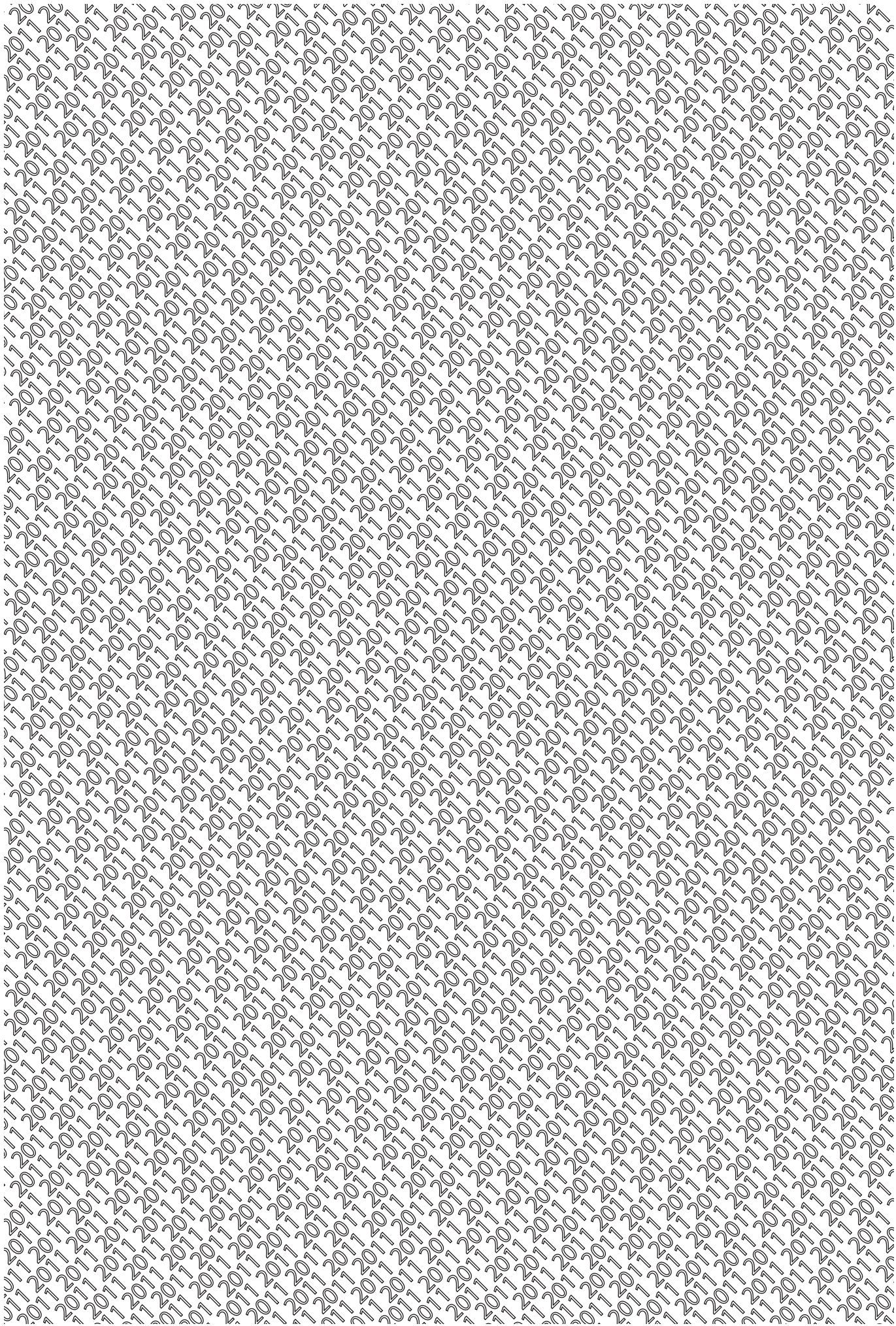
Na ovoj i posljednjoj stranici nemoj ništa upisivati.

Test moraš popuniti **kemijskom olovkom**. Tijekom rada možeš koristiti grafitnu olovku i gumicu. Zadatke rješavaj prvo grafitnom olovkom jer tako imaš mogućnost, ukoliko uočiš pogrešku, tu pogrešku ispraviti.

Prije nego što predaš test, provjeri svoje odgovore još jednom, a potom sve odgovore napiši kemijskom olovkom. Odgovor koji je napisan samo grafitnom olovkom neće biti priznat, kao ni odgovor koji je precrtavan i ispravljan kemijskom olovkom.

Ako završiš ranije, predaj test dežurnom nastavniku i tiho izađi da ne smetaš drugima.

Želimo ti puno uspjeha na ispitu!

1. Pročitaj tekst i uradi zadatak.

Na Solomonskim otocima u Južnom Pacifiku stanovnici jednog sela primjenjuju jedinstvenu tehniku sječe drva. Ako je stablo preveliko da bi ga srušili sjekirom, seljani ga obaraju vikom. Drvosječe se prikradu stablu u zoru i iznenada počnu vikati na nj iz sveg glasa. Čine to trideset dana uzastopno. Nakon nekog vremena stablo umre i sruši se. Teorija glasi da vikanje ubija duh stabla i seljani tvrde da ta tehnika nikada nije zakazala.

Zaokruži točan odgovor.

Na Solomonskim otocima seljani duh stabla ubijaju:

- a) sjekirom
- b) vikanjem
- c) zastrašivanjem
- d) prikradanjem

2. Ispiši iz tablice primjere za povratnu zamjenicu.

Povratna zamjenica: _____

ZAMJENICE PREMA ZNAČENJU	
NAZIV	PRIMJER
osobne	ja, ti, on, ona, ono, mi, vi, oni, one, ona
povratna	sebe/se, sebi/si, sobom
posvojne	moj, tvoj, njegov/njezin...
povratno – posvojna	svoj, svoja, svoje...
pokazne	ovaj, taj, onaj; ovakav, takav, onakav; ovalik, tolik, onolik...
upitne	tko?, što?, koji?, čiji?, kakav?, koliki?
odnosne	tko, što, koji, čiji, kakav, koliki...
neodređene	netko, nešto, nitko, ništa, itko, išta, kojigod, štogod...

3. Pozorno pogledaj dio stranice jedne knjige i zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Anić V. (1994): Rječnik hrvatskoga jezika 2. dopunjeno izdanje. Zagreb: Novi Liber.
 Anić V. Goldstein, I. (2000): Rječnik stranih riječi. II. izdanje. Zagreb: Novi Liber.
 Antoš A. (1972): Osnove lingvističke stilistike. Zagreb: Školska knjiga.
 Babić Z. (1992): Podrijetlo materinskoga jezika. Suvremena lingvistika, br. 34, str. 339-354. Zagreb: Hrvatsko filološko društvo.
 Babić, S. – Finka, B. – Moguš, M. (1994): Hrvatski pravopis. IV. izdanje. Zagreb: Školska knjiga.

Stranica knjige je dio:

- a) bibliografije
- b) naslovnice
- c) sadržaja
- d) predgovora

4. Pozorno pročitaj tekst o Beli Csikosu Sessiji pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

„Bela Csikos Sessia (1864.-1931.) majstor je psihološkog portreta, plenerističkih pejzaža, povijesnih tema i prikaza tema iz književnosti (*Judita i Holoferno*, temama iz Ilijade i Odiseje, Dantea, Shakespearea, Goethea). Ciklusom *Innocentia* u koji ubrajamo i *Trijumf* nevinosti označava usvajanje secesijske stilistike u kojoj prevladava stilizirana linija, tako očita u naborima haljina i ljiljanima koje drže djevojke. Posebno je važna njegova uloga u izobrazbi novih slikarskih naraštaja koje je podizao kao profesor na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt.“

Navedeni tekst je:

- a) subjektivan
- b) objektivan
- c) komentar
- d) pristran

5. Pročitaj tekst pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Fosilna goriva – nafta i ugljen – troše se velikom brzinom, zato će se sve njihove zalihe istrošiti u drugoj polovici sljedećega stoljeća. Nuklearne elektrane, u koje su se polagale velike nade, nisu uvijek bezopasne, kao što je to 1986. pokazala katastrofa sovjetske nuklearne elektrane u Černobilu. Zato je od svih alternativa fosilnim gorivima, sunčeva energija jedna od najsigurnijih i najčišćih.

Atmosfera odražava oko 30% Sunčeva zračenja što stiže do Zemlje. Pri tom ga zadržava još 20%, dakle do Zemljine površine stiže svega oko 50% Sunčeva zračenja. Ipak je ta snaga ravna snazi 170 milijuna najvećih svjetskih elektrana.

Iz pročitanoj teksta zaključuješ da je najpouzdaniji izvor energije:

- a) fosilno gorivo
- b) sunčeva energija
- c) nuklearne elektrane
- d) atmosfera

6. Navedena rečenica pripada razgovornom stilu. Preoblikuj je u standardni govor prilagođen službenom razgovoru.

Sorry, kaj si u bedu, evo ti kiss!

7. Želiš se prijaviti na smotru recitatora na hrvatskom jeziku.

Vodeći računa o pravopisu, tiskanim slovima popuni rubrike u prijavnici.

U rubriku naziv pjesme upiši: Slap, a zatim ime autora: Dobriša Cesarić.

Kontakt telefon i tko te je pripremio ne trebaš upisivati.

HRVATSKA ČITAONICA
 24000 Subotica, Bele Gabrića 21
 tel./fax +381 24 520-268; mobtel. +381 63 801 70 90
 bernadica@gmail.com

PRIJAVNICA
za smotru recitatora na hrvatskom jeziku

Ime i prezime, razred:

Škola ili KUD, mjesto:

Naziv pjesme:

Autor:

Recitatora je pripremio/la (kontakt tel.):

.....

Datum:

8. Brojeve napiši slovima.

13 _____

444. _____

1 000 000 _____

XII. _____

9. Poveži pojmove iz dva stupca.

a) ostvaruje se artikulacijom glasova ___

1) osobine govornog jezika

b) potrebna je sposobnost slušanja ___

2) osobine pisanog jezika

c) prilagođava se pravopisnim i gramatičkim pravilima ___

d) ne mogu ga rabiti gluhoonijeme osobe ___

e) ostvaruje se pisanim znakovima ___

f) smanjuje mogućnost višeznačnog interpretiranja riječi ___

10. U rečenicama upiši zarez ondje gdje je to potrebno.

a) Čim pogledam Ivu srce mi jače zakuca.

b) Otkad sam zaljubljen sve je ljepše.

11. Ispod porodice riječi napiši njihov korijen.

hodati	gradilište	visina
prohodati	graditelj	visok
hod	ograda	uzvisina
ishod	ugraditi	previsok
prihod	pregraditi	visjeti

12. Zaokruži slovo ispred primjera u kojem riječ jezik znači „govorni organ“.a) Opekao je jezik vrelin čajem.b) Rabili su poseban programski jezik.c) Govori tri svjetska jezika.d) Jezik je sustav za sporazumijevanje.

13. Pročitaj pjesmu *Podne* Pere Ljubića i dopuni rečenicu.

Podne

Pjaca je prazna.
Sunce nad njon.
Na kampanelu
zazvoni zvon.

Prazne ponistre.
Martav je grad.
Pjaca je prazna.
I na njoj hlad.

Drago Gervais

Pjesma je napisana _____ narječjem.

14. Kada kažemo da netko „nije mogao držati jezik za zubima“, to znači da je ta osoba:

- a) šutljiva, ne razgovara ni sa kim
- b) brbljava, previše govori
- c) zlobna, ogovara druge
- d) brzopleta, govori bez razmišljanja

Zaokruži točan odgovor.

15. I.) Podcrtaj imenice u rečenici.

Posjetila sam staru prijateljicu i donijela joj najčitaniju knjigu.

II.) Podcrtane imenice su:

- a) u dativu
- b) u akuzativu
- c) u nominativu
- d) u lokativu

16. Pročitaj stihove pjesme *Notturmo* Antuna Gustava Matoša. Podcrtaj deseterce.

„Mlačna noć; u selu lavež; kasan.
Ćuk il' netopir;
Ljubav cvijeća – miris jak i strasan.
Slavi tajni pir.“

17. Pozorno pročitaj dijalog između Anči i Pigi u ulomku romana *Čuj, Pigi, zaljubila sam se* Branke Kalauz, pa riješi zadatak.

- *Visina: oko 185 cm.*
- *Znači, nije za košarku već za prizemne sportove, npr. za nogoš.*
- *Težina: ojak i temeljit.*
- *Što znači, voli papati.*
- *Oči: zelenkastoplave.*
- *Riječju, tirkizne!*
- *Kosa: smeđa.*
- *Poput raženog kruha.*
- *Taj najviše volim!*
- *Jučer si rekla da voliš kukuruzni.*
- *Zubi: svi na broju.*

Iz navedenog ulomka ispiši primjer za **usporedbu**.

18. Pozorno pročitaj sljedeći ulomak i odgovori na pitanje.

Prvi svjetski rat minirao mi je mladost, drugi najbolje godine života. No „između dva rata“ bilo je i vedrih, plodnih i borbenih trenutaka, zbog kojih sam ostao vjeran životu.

Po očevoj strani sam iz Vučje Jame (Lupinjaka) u Hrvatskom zagorju, po majčinoj iz tuđih podneblja. „Matoševa škola“ je skrivila da sam često padao na ispitima, mijenjao gimnazije i bavio se enologijom. No, Matošu i danas skidam kapu, smatrajući s njim da za književni posao „treba više talenta i energije no za nadbiskupski“.

Riječ je o ulomku iz:

- a) biografije
- b) dnevnika
- c) autobiografije
- d) znanstveno-popularnog teksta

Zaokruži točan odgovor.

19. Pozorno pročitaj ulomak iz novele *Duga* Dinka Šimunovića.

„Nije baš da joj je bilo ime Srna već Brunhilda, no tako su je odmila prozvali Čardačani ne nalazeći u njezinu krsnom imenu onoliko čara koliko majka Emilija. I lijepa bijaše Srna, vitka i visoka, a kose do ramena kao ugašeno zlato, pa vlažne i meke, baš kao svila na kukuruzima u Lugu.

Pa koliko je bila vitka, tako je hitro i skakala, makar i ne znajući kako je zovu. Žarke joj oči tako su se sjale, te bi mislio da su za sve prije nego za san. A bilo je samo deset godina toj Srni.“

Zaokruži točan odgovor.

U navedenom ulomku istaknute su Srnine:

- a) psihološke karakteristike
- b) sociološke karakteristike
- c) etičke karakteristike
- d) tjelesne karakteristike

20. Pozorno pročitaj ulomak iz romana *Voda* Vladimira Nazora pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

“I nova nada niknu u onoj čeljadi. Eto, oluje, vode nebeske i za njih, i za životinje i za lozu. Još prije zore bit će sve dobro. Nebo se smilovalo.

- Doma! Doma!

Sve potrča da odveže, da potjera životinje.

I zbilja, još prije no se maknuše, najgornji rubovi tamnih, gustih oblaka pokazашe se u sumraku nad vratima uvale i prvi dah vjetra haknu na dragu, prema selima.

I sve pobrza prema selu.

Duga siva povorka životinja i ljudi prođe, nalik na večernje sablasti, pred našom kućom pjevajući neku crkvenu pjesmu. Čulo se sve tiše pjevanje umornih glasova bez boje i pravoga zvuka.”

Opisujući ponašanje ljudi na najavu kiše nakon dugotrajne suše, Nazor dočarava:

- a) bijes i tugu
- b) potpunu nezainteresiranost
- c) radost i slavlje
- d) užurbanost i uzbuđenje

Rezultat testa iz hrvatskoga jezika

Napomena: Učenici NE popunjavaju ovu stranicu!
Ovu stranicu popunjava Povjerenstvo!

Ukupni zbroj bodova

		,	
--	--	---	--

Povjerenstvo:

- _____
- _____
- _____
- _____

Broj bodova za svaki zadatak

Broj zadatka	Nepopunjeno	0 bodova	0,5 bodova	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Upiši ✘ na odgovarajuće mjesto.

Identifikacijski broj (Zaporka učenika)	
Škola	
Mjesto	
Prezime i ime učenika	